

Удружење Коалиција за
одрживо рударство у Србији
“КОРС”

Coalition for sustainable
mining in Serbia

Saopštenje za javnost

U Subotici i Loznici, 15.04.2021.

Koalicija za održivo rudarstvo u Srbiji (KORS) i NVO Zaštitimo Jadar i Rađevinu zahtevaju povlačenje predloga Zakona o rudarstvu iz procedure, njegovo ponovno diskutovanje, u suprotnom ukoliko bude usvojen pred ustavnim sudom i međunarodnim instancama ćemo tražiti da se od Srbije zahteva da se od ovakvog zakona odustane!

Zakon o rudarstvu kakav je predložen je gori od zakona koji je vlast koju vodi Srpska Napredna Stranka već dva puta menjala u poslednjih nekoliko godina u svakoj iteraciji donoseći sve gori zakon po građane, ali zato za privatne kartelske interese rudarskog i građevinskog lobija izuzetno povoljan (domaćih i stranih sa vladajućom partijom povezanih „biznis elita“ i interese partije na vlasti) koji će dovesti do izuzetnog pogoršanja stanja životne sredine, praktičnog ukidanja prava građana na neometano korišćenje imovine i na čistu životnu sredinu, dovešće do ukidanja demokratskih prava i procesa, ali najvažnije dovešće do zagađenja i pljačke resursa KOJI SU ZAJEDNIČKA SVOJINA SVIH GRAĐANA PARLAMENTARNE REPUBLIKE SRBIJE.

Zakon o rudarstvu u formi kako je prezentovan je dramatičan i ozbiljan korak u pravcu pretvaranja Parlamentarne Republike Srbije u oligarhijsku političku tvorevinu u kojoj se Vladi Srbije (koja je pod direktnim patronatom i rukovodstvom Predsednika Srbije koji ovakvom svojom kontrolom Vlade i apsolutnim uticajem na sve procese u Srbiji na težak način krši svoja ustavna ovlašćenja) daju apsolutna dominantna ovlašćenja, čime se na težak način narušava princip podele vlasti po kome Vlada Republike Srbije ima pravo isključivo da sprovodi zakone, planove i programe, da bez ikakve kontrole, parlamentarnog nadzora i kršenjem prava građana da budu pitani o svim planovima, projektima koji utiču na životnu sredinu DONOSI REŠENJA O RUDARSKIM ISTRAŽIVANJIMA bez konsultovanja javnosti, bez procene uticaja, i bez obaveze izrade studije izvodljivosti koja bi uključivala i ALTERNATIVNE PLANOVE RAZVOJA odnosno ANALIZU PRIHVATLJIVOSTI I POTREBNOSTI RUDARSKIH PROJEKATA.

Već je i prethodni zakon je omogućavao direktne i tajne ugovore sa rudarskim kompanijama koje je sklapala Vlada Republike Srbije i kojima je garantovala izdavanje dozvola (bez konsultacija, demokratskog procesa, analiza uticaja na životnu sredinu, imovinu građana) ali još i više koji su omogućavali da vlada PROGLASI JAVNI INTERES i time omogući odkup zemlje u formi eksproprijacije te izgradnju potrebne infrastrukture ZA PRIVATNE KOMPANIJE. Ovakve regule su zadržane i u predlogu novog zakona čime je ovaj zakon protivustavan i pravno nemoguć u pravnom sistemu Republike Srbije i mi ćemo smatrati sve dozvole izdate na ovakav način ništavim.

Osim toga ovaj zakon:

1) Pokazuje nameru donosioca da pruži još veća prava privatnim rudarskim kompanijama koje mogu potpuno nekontrolisano i bez ikakve interakcije sa lokalnim samoupravama da zauzmu 100 kvadratnih kilometara teritorije i krenu u rudarska istraživanja bez da čak konsultuju lokalne samouprave, bez procene uticaja na životnu sredinu, na imovinu građana i lokalne samouprave i posebno bez analize prihvatljivosti

zakve rudarske destrukcije zemljišta, vode, šuma. Time se rudarima daje u ruke pravo da potpuno neometano onemoguće razvoj drugih ekonomskih i društvenih aktivnosti.

1a) Potpuno je neprihvatljivo da rudarske kompanije mogu da dobiju 7 puta po 100 kvadratnih kilometara teritorije čime one praktično postaju neformalni vladari na teritoriji jer ako proglašaju nameru da kopaju niko i ničim ne može da ih zaustavi jer država (vladajuća oligarhija) stavlja na raspolaganje elemente prisile (policiju, sližbe) u službu privatne rudarske kompanije. U slučaju istraživanja nafte i gasa ovo istražno područje je čak 5 hiljada kvadratnih kilometara što je nečuvano

2) Rudna renta je smešno niska, i praktično će morati da se koristi za rekultivacije uništenih područja, reka, zemljišta itd. Umesto toga potrebno je drastično povećati rudnu rentu do barem 20 do 50% od tržišne vrednosti rude na svetskom tržištu, plus drastično povećati takse na zagađenje, plus takse na korišćenje drugih javnih dobara koja će u procesu biti korišćena (voda, zemlja, otkrivka).

3) osiguranje od štete mora biti do 100% procenjene i stvarne štete, a ne kako je predlogom zakona predloženo samo do 30% od procenjene vrednosti štete. Kompanija koja ne može da obezbedi u novcu (ne u nikakvim garancijama, koje su samo papir) potrebna sredstva, ne sme biti pripuštena. Podsećam da građani plaćaju osiguranje za auto u novcu, a ne u obećanju ili nekakvoj municiji i ko nema da plati ne može da vozi auto.

4) Zakon daje pravo kompaniji da širi svoja istraživanja na 500m do 2km od rudnika čime se uvodi zabrana svim drugim građanima, kompanijama i samim lokalnim samoupravama da planiraju bilo koje druge aktivnosti, čime faktički rudarske kompanije postaju najmoćniji subjekt u državi. Ovo su totalno neprihvatljivo i protivcivilizacijski instituti.

5) Potrebno je uvesti (što sad ne postoji) analizu kompanije bilo gde da radi u svetu i potpuno joj zabraniti rad u Srbiji ako ima istoriju uništenja istorijskog nasleđa, životne sredine, itd. Građani sa takvom istorijom ne mogu ni da otputuju u Australiju jer ne mogu da dobiju vizu, a australska kompanija koja je poznata po saradnji sa Hitlerom i po uništavanju ljudi i životne sredine i izazivanju građanskog rata u Papua Novoj Gvineji odakle je izbačena dođe u Srbiju bez problema.

6) Nije prihvatljivo da država može da piše separatne i netransparentne ugovore sa kompanijama obećavajući im zaštitu i DOZVOLE, i posebno obećavajući im nedostajuću infrastrukturu, iz javnog novca. To je direktno korupcija, zloupotreba novca javnog za privatno.

7) Neprihvatljivo je da se VLASNIŠTVO NAD REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA MINERALA stavlja u isključivo vlasništvo privatnih kompanija, jer su RUDE u JAVNOM VLASNIŠTVU I GRAĐANI IMAJU PRAVO DA ZNAJU sastav i količine ruda.

Ovim putem KORS poziva Vladu da povuče predlog zakona i parlament Srbije da ne izglasa LIMITIRANJE PRAVA GRAĐANA NA učešće u demokratskim procesima i da zaštiti prava građana na JAVNU IMOVINU (Rude), IMOVINU I ŽIVOTNU SREDINU.

Za više informacija
Kalmar Zvezdan
Predsednik koalicije za održivo rudarstvo u Srbiji (KORS)
065/5523191
vodana@gmail.com